

مشکلات و سیر فعالیتهای

گروهی کشاورزی

در ژاپن

به قلم ناتزوکی کانازاوا

ترجمه: حمید موحد محمدی

عضو هیأت علمی گروه ترویج و

آموزش کشاورزی دانشگاه تهران

قسمت اول

روستایی، مهم به نظر می‌رسد.

تا این اواخر، فعالیت‌های گروهی یک خصوصیت سنتی قوی مخصوصاً در زراعت برنج^۳ داشت به این دلیل که برنج برای قرن‌ها محصول مهمی در ساخت کشاورزی معیشتی^۴ بود، حتی بعد از توسعه کشاورزی تجارتهای، برنج به عنوان محصول اصلی اهمیت خود را از دست نداد. بطوری که تولید آن، در شکل دادن و شکل یافتن یک رکن جامعه روستایی بنام بوراکو (Buraku) کمک کرد، این امر در تشریح ماهیت سنتی فعالیتهای گروهی، کمک کار بود.

این بوراکوها چه بودند و چگونه گسترش یافتند، تعریف دقیق آن مشکل و پیچیده است. اساساً این انجمن‌ها در اصل یک نوع واحد تولید گروهی^۵ بوده‌اند و در ضمن یک واحد زنده گروهی نیز بشمار می‌آمدند.

بطور اجمال می‌توان گفت، یک بوراکو سنتی ژاپنی از ۲۰ تا ۳۰ خانوار کشاورز^۶ تشکیل شده است، (در بعضی موارد ۳۰ تا ۵۰ خانوار) که یک مجموعه مناسب برای استفاده از آب می‌باشد و مدیریت آن بطور گروهی است. عموماً، وسعت هر بوراکو بستگی به مرحله پیشرفت فنی سیستم آبیاری دارد. بزرگتر شدن آنها یا ادغام شدن چندین بوراکو کوچک، به نحوی است که جوابگوی پیشرفت فن سیستم آبیاری باشد.

ریشه فعالیتهای گروهی کشاورزی

ارائه یک تعریف ساده از فعالیتهای گروهی^۱ در کشاورزی ژاپن به علت تنوع تشکیلاتی گسترده این فعالیتهای، امری کاملاً غیرممکن است. دلایل متعددی برای ظهور چنین تنوعی در فعالیتهای گروهی در سالهای اخیر وجود دارد؛ که برای مثال می‌توان مهاجرت سریع نیروی کار از روستا به مناطق شهری، افزایش قابل ملاحظه در تعداد زارعان نیمه وقت، ورود ماشین آلات و ادوات بزرگ همراه با اصلاح زمین و بخصوص پیش‌بینی کمکهای مالی دولت را نام برد. بویژه، خط مشی دولت مبنی بر اصلاح ساختار کشاورزی، با ترغیب کشاورزان برای آوردن به کشت انبوه و محصولات پربازده، نقش بسیار مهمی در پیشبرد فعالیتهای گروهی داشته است.

در هر حال، برای تجزیه و تحلیل ماهیت فعالیتهای گروهی در کشاورزی ژاپن، لازم است تاریخ طولانی توسعه در این کشور مورد بررسی قرار گیرد. فعالیتهای گروهی در گذشته با امروز کاملاً متفاوت بوده‌اند؛ لیکن برای شروع، کسب اطلاعات صحیح و دقیق راجع به تشکیلات کارگری سنتی^۲ در جوامع

مزارع برنج ژاپنی، نشاءکاری برنج متداول شد، گسترش نشاءکاری عمدتاً به توسعه آبیاری بستگی داشته است.

نشاءکاری برنج فقط در مناطقی که شرایط آبیاری خوب است، امکان پذیر است، بنابراین نشاءکاری و آبیاری بموازات یکدیگر حرکت کرده است.

میزان تولید برنج در هر هکتار، با بکارگرفتن روش نشاءکاری، سرعت افزایش یافت. بهرحال، این روش به تعداد زیادتری کارگر نسبت به روش کاشت مستقیم بذ، نیازمند بود. با توجه به این حقیقت که عمل نشاءکاری به کارگر زیادتری نیاز داشت، قدرت اجتماعی کسی که می توانست این تعداد کارگران را بکارگیرد واداره نماید تقویت شده و محکمتر می گردید، عبارت دیگر مهمترین مشخصه کسی که می خواست رئیس بوراگو و یا اجتماع کشاورزان باشد قدرت و توانایی جمع آوری کارگران و متشکل نمودن آنها بود.

به تدریج، نشاءکاری خود یک نوع رسمی شد که قدرت اجتماعی رهبران اجتماعات کشاورزان را به نمایش می گذاشت. موسیقی (سرود) قدیمی و سنتی ژاپن بنام دین گاکو^{۱۵} برای تهییج نشاءکاران بکار گرفته می شد. بنابراین می توان تصور نمود که نشاءکاری جشنی بود که توسط کار تمام اعضاء بوراگو برپا می گردید.

از همان ابتدا، تمام اعضاء بوراگو نیروی کار خود را بدون هیچگونه اجر و پاداش برای نشاءکاری زمین رئیس خود را در اختیار وی قرار می دادند. این نوع کار برای رئیس توسط تمام اعضاء، کار عمومی یا مشترک^{۱۶} نامیده می شد و کارهایی از قبیل تعمیر و نگهداری و مراقبت جاده ها و کانالها و انهار آب^{۱۷} در این ردیف بحساب می آمد. این امر را می توان یکی از اولین فعالیتهای گروهی کشاورزی محسوب نمود.

با ضعیف شدن قدرت مالکان و حکام در اثر بهبود اوضاع اجتماعی و اقتصادی، بتدریج این سیستم تغییر یافت و مبادله نیروی کار بدون پرداخت پول بین یک یک زارعان مقبولیت پیدا نمود. این مبادله نیروی کار، یوای^{۱۸} نامیده می شد، که در اصل یک مبادله در میزان مساوی کار است، و در حال حاضر یوای (Uai) در هر کجای ژاپن ساده ترین شکل فعالیت

هم بود که مالکیت آن مشترک بود (بصورت ملک مشاع). این املاک توسط تمام اعضاء بوراگو اداره و نگهداری می گردید و استفاده از آنها توسط اعضاء سایر بوراگوها ممنوع بود. بنابراین بوراگو کوچکترین انجمن کشاورزان بود که در آن بطور یکسان در تولید و زندگی سهیم بودند.

در بحث از خصوصیت بوراگو ژاپنی، نمی توان از اهمیت نشاء کاری برنج^{۱۳} چشم پوشی نمود. اسناد و سوابق قدیمی نشان می دهد که زراعت برنج از قرن سوم متداول شده و تکنولوژی ابتدایی نشاءکاری مورد توجه بوده است.

ولی تا قرن دهم که عمل نشاءکاری تقریباً در تمام ژاپن رواج یافت، نشاءکاری معمول نبود، تا آن زمان کشت برنج از طریق کشت مستقیم بذ^{۱۴} معمول بود. معبد ایسه (Ise)، معبد متعلق به پدران امپراتور، قدیمی ترین معبد در ژاپن است. معمولاً زیارتگاههای قدیمی ژاپنی دارای برخی جشنها و تشریفات مخصوص در رابطه با محصولات کشاورزی بوده اند. اما معبد ایسه هیچ نوع مراسم خاصی بمناسبت نشاءکاری نداشته است. این امر نشان می دهد که نشاءکاری در ابتدا شروع آن معمول نبوده است. حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ سال طول کشید تا در تمامی

از نظر تاریخی، آبیاری ژاپنی با استفاده از آب باتلاقها^{۱۹} شروع گردیده است. سپس استفاده از رودخانه های کوچک و مخازن، برای آبیاری معمول شد. آخرین پیشرفت فنی در این زمینه، استفاده از آب رودخانه های بزرگ در دشتهای مسطح^{۲۰} بود. بنابراین می توانیم چنین تصور نماییم که یک بوراگو، به عنوان واحد نهایی مصرف آب و مدیریت برای تولید برنج در یک ناحیه یا منطقه، برای رسیدن به هدف توزیع مناسب و مطلوب آب، بوده است. بوراگو خود اجبار داشت که یک سیستم خود مختار لایقی جهت پیشرفت و اجرای قوانین برای استفاده از آب باشد.

در روزگاران قدیم، تأسیسات آبیاری توسط امپراطوران و بعد از آن (در قرن نهم تا پانزدهم) توسط ماکیانی^{۲۱} که زمینهای خصوصی بزرگی بنام شوون^{۲۲} داشتند، ساخته می شدند. شوون ها تا حدی شبیه به اراضی اربابی در انگلیس و فرانسه و گراندهرچافن^{۲۳} در آلمان بودند. مالکان شوون ها که معمولاً مقامهای اشرافی، سناتوری و یا همه کاره معابد و زیارتگاهها بودند، کشاورزان زیادی را در حوزه حکومت خود تحت فرمان و کنترل خود داشتند. آنها تلاش قابل ملاحظه ای برای احیاء مزارع برنج^{۲۴} بوسیله آبیاری بعمل آوردند، بوراگو در پی توسعه اراضی برنج از طریق بهبود و توسعه سیستمهای جدید آبیاری بوجود آمد. بنابراین بوراگو، کوچکترین واحد متشکل کشاورزان و همچنین هسته شروع مدیریت آب بوده است.

در داخل بوراگو، رهبران اغلب از زارعان بزرگ بودند که دستورات را از ارباب دریافت می کردند. با وجود این، بوراگو در یک معنی محدود، یک هیأت حاکمه خودمختار بود. برای مثال، یک بوراگو حقوق مشخصی داشت مانند مقدار و زمان برداشت آب جهت آبیاری، این حقوق توسط قوانین عادی حمایت می شدند. بعلاوه، یک بوراگو غالباً دارای جنگل و مرتع

گروهی بشمار می‌رود. معنای یوای (Ui) در زبان ژاپنی مترادف ترکیب^{۱۹} یا اتصال^{۲۰} می‌باشد. اما باید تأکید نمود که این شکل رایج و ساده فعالیت گروهی "یوای (Ui)" در اصل از جشن نشاءکاری حکام که بوسیله تشریک مساعی نیروی کار همه اعضاء برگزار می‌گردید، سرچشمه گرفته است.

سهام بسزایی از فعالیت‌های متنوع گروهی در ژاپن براساس بوراگو انجام پذیرفته است. درک ارتباط بین تشکیل بوراگو و بهره‌برداری از آب و مدیریت آن و ارتباط بین نشاءکاری برنج و توسعه آبیاری برای درک فعالیت‌های گروهی کشاورزی در ژاپن امروز اساسی بنظر می‌رسد و بسیار مهم است که این حقیقت مورد تأکید واقع شود. بکاربردن تجربه ژاپن بعنوان یک الگو برای فعالیت‌های گروهی در آسیای جنوب شرقی یا جای دیگر مستلزم اینست که آنرا خوب شناخت و جهت تطابق آن با طبیعت مختلف اجتماعات روستایی و مراحل توسعه آبیاری و تکنیک‌های تولید برنج و نظام مالکیت اقدام نمود.

انواع فعالیت‌های گروهی در ژاپن

طبقه‌بندی فعالیت‌های گروهی زیر متعلق به وزارت کشاورزی ژاپن است:

الف: تشکیلات تولیدی کشاورزان^{۲۱}

۱- عملیات مشترک زراعی

۲- استفاده مشترک از ماشین‌آلات و ادوات

کشاورزی

۳- سازمان زراعی گروهی

۴- زراعت پیمانی^{۲۲}

ب: مدیریت تعاونی

مدیریت تعاونی تشکیلات اقتصادی منفرد^{۲۳}

۲- مدیریت تعاونی کلیه فعالیت‌های اقتصادی^{۲۴}

تشکیلات تولیدی کشاورزان تشکیلاتی است که در آن بیش از دو کشاورز در قسمتی یا تمام مراحل تولید با هم کار می‌کنند. این تشکیلات بعضی مواقع از افراد حقوقی و در بعضی موارد از افراد غیرحقوقی تشکیل یافته است. زراعت پیمانی در آمار ژاپنی به معنی وسیع در فعالیت‌های گروهی قرار گرفته است.

مدیریت تعاونی شامل تشکیلاتی است که در آن بیش از دو کشاورز بطور تعاونی در تولید، فروش

محصولات، بررسی حسابها، تقسیم درآمدها نسبت به سرمایه‌گذاری در زمین و سرمایه شرکت دارند. در آمار ژاپنی تعاونی‌های زراعی پدر و پسری^{۲۵} مستثنی می‌گردند.

درآمارگیری ژاپنی به هر یک از تشکیلات فعالیت‌های گروهی مفهوم خاصی داده می‌شود. عملیات مشترک زراعی در بند ۱ (I) اشاره به شرکت و مسئولیت در عملیاتی است که با دست انجام می‌پذیرد. نشاءکردن برنج هنوز جزء مهمترین عملیاتی قرار دارد که با دست انسان (نیروی انسانی) انجام می‌پذیرد. تقریباً ۳۵ درصد از کشاورزان ژاپنی عملیات نشاء را بطور مشترک انجام می‌دهند که ۷۵

درصد از این عملیات مشترک توسط دست صورت می‌گیرد. سازمان یا تشکیلات یوای (Ui) که وظیفه مبادله نیروی کار بین کشاورزان را طبق آنچه که در بالا ذکر شده بعهده دارد یک الگوی مطلوب و مناسب از عملیات کار مشترک می‌باشد.

استفاده مشترک از ماشین‌آلات در بند ۲ (I) به تشکیلاتی اشاره می‌نماید که استفاده مشترک از ماشین‌آلات و ادوات بزرگ را ممکن می‌سازد که از مقبول‌ترین آنها، تراکتور جهت شخم‌زدن و کمباین جهت درو کردن محصولات می‌باشد. (ماشین‌آلات نشای برنج معمولاً بطور مشترک مورد استفاده قرار نمی‌گیرند بلکه استفاده از آنها بصورت انفرادی می‌باشد). مفهوم این تشکیلات آن نیست که فقط مالکیت بصورت مشترک باشد، اگر دو کشاورز مشترکاً

مالک یک دستگاه ماشین‌آلات بوده ولی بطور انفرادی از آن استفاده نمایند، جزء چنین تشکیلاتی محسوب نمی‌شوند.

تشکیلات زراعی گروهی بند ۳ (I) مستلزم آنست که کشاورزان عملیات زراعی خود را برطبق موافقت و حسن تفاهم متقابل انجام دهند. هر عضوی از گروه، روی مزرعه خود کار می‌کند ولی تمام اعضاء موافقت می‌نمایند که از تسهیلات یکسانی برخوردار شوند، یک نوع کود و به یک میزان و در یک زمان استفاده کنند، از یک نوع مواد شیمیایی جهت سمپاشی استفاده شود و غیره. بنابراین، تشکیلات زراعی گروهی بستگی به موافقت فنی بین اعضاء دارد ولی مزارع را بطور انفرادی اداره می‌کنند.

در نتیجه می‌توان زراعت گروهی را به سه دسته تقسیم نمود:

الف - فقط قرارداد فنی داشته باشند.

ب - قرارداد فنی و توافق عملیات مشترک زراعی داشته باشند.

ج - قرارداد فنی و توافق برای استفاده از ماشین‌آلات داشته باشند.

نوع سوم ذکر شده بسیار معمول بوده و زراعت گروهی نامیده می‌شود.

زراعت پیمانی بند ۴ (I) تشکیلاتی است که در آن دیگران بر روی زمین فرد دیگری در یک قسمت یا تمام آن طبق قرارداد کار می‌کنند. این کار بطور غیررسمی انجام می‌پذیرد و رسمی و قانونی شناخته نمی‌شود. بعد از به اجرا درآمدن قانون زمین (اصلاحات) رضی) حق کشت، اعتبار بسیاری پیدا نمود و برای مالکان دشوار گردید زمینی را که در اختیار دیگران برای کشت قرار داده بودند، پس بگیرند.

بهرحال، با افزایش سریع قیمت زمین کشاورزان جهت خرید یا بدست آوردن زمین بنحو دیگری برای توسعه عملیات زراعی خود با مشکل مواجه شدند. این شرایط باعث گردید تا زراعت پیمانی در ده سال گذشته گسترش یابد. و همچنین مشخص نمودن تعداد واقعی کشاورزان و زمینهایی که بنحو فوق اداره می‌شدند، در این شرایط مشکل گردید.

البته چنین تشکیلاتی نمی‌توانست حقوق قانونی کشت را تأمین نماید. مدت واقعی قرارداد، مبلغ

آن و شرایط پرداخت بوسیله مذاکره بین طرفین قرارداد تعیین می‌گردید. معمولاً چنین قراردادهایی بطور شفاهی با حضور شخص ثالثی به شکل مطلوب انجام می‌پذیرفت.

تمام فعالیتهای گروهی ذکر شده در بالا عمدتاً مربوط به تولید غلات می‌باشند. فعالیتهای گروهی بمنظور تولید احشام و پرورش آنها را برطبق آمارگیری وزارت کشاورزی می‌توان بشرح زیر طبقه‌بندی کرد:

- ۱- استفاده مشترک از زمین (زمین جهت کشت غلات، چراگاه و غیره)
- ۲- استفاده مشترک از ماشین آلات (دام، ساختمانها، دستگاهها و غیره)

امروزه در زاین فعالیتهای گروهی فراوانی وجود دارد. بیشتر آنها متشکل از دو یا سه حالت ذکر شده فوق می‌باشند. تشخیص تعداد دقیق هریک از انواع فعالیتهای گروهی خیلی مشکل است. طبق آمار وزارت کشاورزی، تعداد کل آنها در سال ۱۹۷۳ بالغ بر ۲۸۰۶۴ بوده است (بدون احتساب کوشش‌های مشترکی که عملیات آن با دست صورت می‌گرفته است). نسبت تقریبی هریک از فعالیتهای گروهی در شکل زیر نشان داده شده است.

سیمای زراعت گروهی

تشکیلات زراعت گروهی در زاین بیشتر از طریق خود زارعان و بطور خود جوش توسعه و پیشرفت نموده است تا از طریق دولت در نتیجه این تشکیلات بسیار قابل انعطاف بوده، بسادگی می‌توانند با شرایط اقتصادی خود را تغییر و تطبیق دهند و از طرف دیگر وقتی که شرایط مناسب نیست به سهولت از بین بروند.

زراعت گروهی چیست؟

بعلت تنوع و گوناگونی راهها و وسایل مورد استفاده بسیار مشکل است که بتوان از زراعت گروهی تعریف جامعی ارائه نمود. شاید بزرگترین تحول در کشاورزی زاین در سالهای اخیر در اثر توسعه در بخش‌های غیرکشاورزی به خاطر مهاجرت نیروی کار کشاورزی به مشاغل غیرکشاورزی بوقوع پیوسته باشد. کشاورزان مجبور شده‌اند تا روشهای تدافعی اتخاذ نمایند، مثلاً وفق دادن خود با مدیریت مشترک آب و قبول کردن بکارگیری ماشین‌آلات بزرگ بطور مشترک بجای ماشین آلات کوچک خصوصی برای اطمینان از بازدهی بالای شالیزارهای برنج، کشاورزان اوقات زیادی را صرف عملیات طاقت‌فرسای نشاءکردن و آبیاری بموقع می‌نمایند.

این بازدهی زیاد مستلزم دقت در تنظیم عمق آب آبیاری، مصرف زیاد کود شیمیایی و کنترل آفات و امراض است. اندازه مشخصی از نظر اقتصادی جهت انجام فعالیتهای فوق بطور مشترک در اراضی بزرگ نسبت به بهره‌برداری خصوصی و فامیلی وجود دارد که بایستی کاملاً تفهیم گردد. چون با شرایطی که برای کشت برنج در مزارع زراعت مشترک برای یکنواخت کردن مزارع وجود دارد، کشاورزان سهیم (مشترک) مجبورند در یک زمان و از یک وارینه برای نشاءکاری استفاده نمایند. اگر زمان فوق در نظر گرفته نشود، آبیاری نمی‌تواند بطور هماهنگ و تعاونی انجام پذیرد زیرا مقدار و عمق آب در مراحل مختلف رشد برنج تغییر می‌یابد. بنابراین ساده‌ترین شکل انجام عملیات زراعت گروهی قبول شرایط یکسان برای

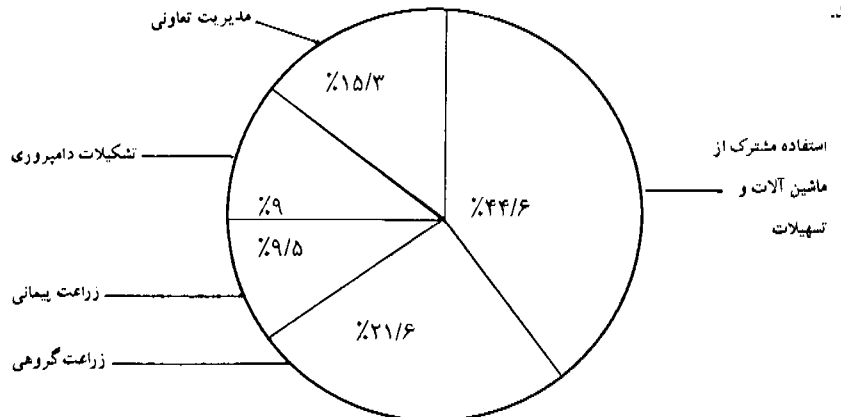
انتخاب وارینه یکسان، نشاءکاری و کاربرد کود در زمان توافق شده و مدیریت در آبیاری و دفع آفات و امراض بطور مشترک می‌باشد. البته بعضی از عملیات در حوزه توافق قرار ندارد و مستلزم کار اشتراکی نیز نمی‌باشد و برای مثال دروکردن که بطور مجزا و جداگانه صورت می‌پذیرد.

اساس این نوع زراعت گروهی توافق زارعان شریک است، این یک نوع فعالیت گروهی براساس چنین توافقی است. بعضی اوقات زراعت گروهی، زراعت اشتراکی^{۲۴} یا کشت گروهی^{۲۷} نامیده می‌شود. بهر ترتیب، شالوده آن بر توافق بین اعضاء گذاشته شده است.

هنگامی که زراعت گروهی توسعه می‌یابد و به مرحله پیشرفته‌ای می‌رسد، عملیات شخم زدن و جنگک کشی بطور مشترک بعنوان پیش درآمد عملیات، همزمان نشاءکردن انجام می‌پذیرد. یک تراکتور بزرگ و وسایل کشت و زرع که مالکیت آنها مشترک است و بطور اشتراکی مورد استفاده قرار می‌گیرند، توسط یکی از اعضاء که بتواند آنها را بکار برد، راهاندازی می‌شود و همه کارها توسط او انجام می‌پذیرد. برای اطمینان از حداکثر بهره‌وری از چنین ماشینهای بزرگی بایستی اراضی یکپارچه شده و آبیاری وانهار زهکشی دومرتبه تراز گردیده و اصلاح شوند.

در مرحله‌ای پیشرفته‌تر، حجم عملیاتی که در قرارداد وجود دارد، تدریجاً کم می‌شود و برحجم کارهایی که بطور مشترک انجام می‌شود، افزوده می‌گردد. برای مثال عملیات نشاءکردن بطور اشتراکی صورت می‌گیرد که این امر در مورد دروکردن نیز صادق است. وقتی در عمل تمام عملیات زراعتی بطور اشتراکی انجام پذیرفت، چیزی شبیه به زراعت تعاونی خواهد بود.

در حال حاضر قسمت اعظم زراعت گروهی در مرحله دوم است. بهر حال، انواع پیشرفته‌تر و همچنین مدیریت تعاونی در زراعت برنج رو به افزایش است، با این وجود هنوز نسبت به کل ناچیز است. بایستی توجه نمود که عملیات زراعت گروهی به ناچار و یا طبیعتاً منجر به مدیریت تعاونی نمی‌شود. معمولاً، اختلاف آشکاری در نحوه تفکر زارغانی که در عملیات زراعت

گروهی درگیرند و کسانی که در کشاورزی تعاونی شرکت دارند، وجود دارد. نظریه‌ای وجود دارد که عملیات زراعت گروهی اولین قدم در راه مدیریت فردی گسترده است. از آنجائیکه عملیات زراعت گروهی بعنوان دفاع طبیعی و یا عکس العمل طبیعی زارعان در اثر فشارهای خارجی پدیدار شده‌اند، لذا بسیار قابل اعطاف می‌باشند. بنابراین بی‌ربط نیست اگر از زراعت گروهی بعنوان یک کار موقتی نام برده و همچنین درست نیست که تصور شود که زراعت گروهی بزودی تبدیل به مدیریت تعاونی و یا مدیریت فردی گسترده خواهد شد. این حقیقت که کارهای زراعت گروهی قابل اعطاف است تعبیر به این خواهد شد که بگوئیم زارعان زاپنی قادر خواهند بود که خود را با موقعیت‌های متغیر تطبیق دهند. قبل از نتیجه‌گیری شتابزده در مورد پیشرفت عملیات زراعت گروهی آگاهی کامل از ماهیت و شرایط فعلی عملیات زراعت گروهی مفید خواهد بود.

موقعیت فعلی زراعت گروهی

طبق آمار وزارت کشاورزی، تعداد گروههای زراعت گروهی زاین بالغ بر ۶۲۷۵ واحد می‌باشد، که ۸۵ درصد آنها به زراعت برنج اشتغال دارند. تا آنجایی که زراعت گروهی به برنج مربوط می‌شود، بیشتر آنها از نوع موافقت فنی باضافه استفاده مشترک از ماشین‌آلات و ادوات می‌باشد.

تعداد خانوار در یک تشکیلات زراعت گروهی متفاوت است و از ۲۱ تا ۵۰ خانوار که حد معمول آنست و ۴۵ درصد آنها را شامل می‌شود تا ۲۰-۱۱ خانوار که ۲۰ درصد آنها تشکیل می‌دهد وجود دارد. مساحت شالیزار در سازمانهای فوق بالغ بر ۱۰ تا ۵۰ هکتار می‌باشد که ۷۰ درصد کل این سازمانها در این محدوده قرار می‌گیرند.

۵۵ درصد کل سازمانهای زراعت گروهی برنج دارای ماشینهای متعلق به خود می‌باشند که توسط خود آنها راهاندازی می‌شود، ۴۵ درصد بقیه برای راهاندازی ماشین‌آلات خود از خارج راننده (اپراتور) استخدام می‌کنند. ۴۵ درصد کل سازمانهای زراعت گروهی در یک بورا کو پیشرو متمرکز شده‌اند، و در این حالت کلیه خانوارها در بورا کو نشتریک مساعی

می‌کنند. ۴۰ درصد کل سازمانها براساس گروههای کوچک داوطلب از زارعان عضو اداره می‌شود. بقیه سازمانها از شرکتهای تعاونی و غیره شکل گرفته است.

ارزشیابی عملیات زراعت گروهی

بررسی وزارت کشاورزی و جنگل‌داری در سال ۱۹۶۷ نشان می‌دهد که ۳۵/۱ درصد از گروههای درگیر در عملیات فوق در گزارش خود از "بازدهی خوب محصول" سخن گفته‌اند و ۴۳/۷ درصد از "افزایش محصول" گزارش داده‌اند که مفهوم آن این خواهد بود که ۸۰ درصد تمام گروهها از پیشرفت و بهبود محصول سخن گفته‌اند. زراعت گروهی به تثبیت

کشت برنج نیز کمک کرده‌است و ۴۷/۹ درصد گزارش داده‌اند که تثبیت کشت برنج پیشرفت زیادی داشته و ۳۸/۶ درصد گزارش داده‌اند که تثبیت کشت برنج نسبتاً پیشرفت داشته است. ازدیاد بازدهی محصول و اثر تثبیت کشت برنج متفاوت بوده و تاحدی به منطقه بستگی دارد. برای مثال مناطقی که ازدیاد محصول داشته‌اند عبارتند از کیوشو، چوگوکو، شی‌گوکو و توکای و کین‌کی، و از مناطقی که بازدهی محصول آنها کم افزایش یافته است توهوگو، کانتووهوگروی کو هستند. عملاً شرایط فوق در مورد تثبیت نیز دیده می‌شود. تثبیت و افزایش محصول اثر عملیات زراعت گروهی بوده‌اند. بیشتر از هر چیز، مناطق تولید برنج نقش اصلی را در صادرات خارجی دارا هستند.

از نقطه نظر بازدهی نیروی کار ۹۹ درصد از

سازمانهای زراعی گروهی فهمیده‌اند که یکی از منافع عملیات مشترک صرفه‌جویی در نیروی کار است. این صرفه‌جویی حدود ۲۰ درصد می‌باشد.

مکانیزم ارتباط بین بازدهی زمین و صرفه‌جویی در نیروی کار چگونه است؟ همانگونه که گفته شد افزایش بازدهی محصول توسط مدیریت بسیار کامل و دقیق در عملیات زراعی گروهی و بکارگیری روشهای تکنیکی کشت مثل استفاده از واریته‌های مرغوب، کاربرد کود شیمیایی و تنظیم عمق آب در مراحل مختلف رشد عملی خواهد بود. این عملیات وقتی بصورت تعاونی انجام پذیرد بهره‌وری بیشتری خواهد داشت. برای مثال، تعداد متوسط عملیات جهت کنترل امراض و آفات در هر فصل در مدیریت انفرادی ۶ مورد خواهد بود در صورتیکه در عملیات مشترک به ۱۰ بار بالغ می‌گردد (تا ۱۰ بار انجام می‌گیرد) و در نیروی کار صرفه‌جویی می‌شود و بطور مشترک انجام می‌پذیرد. استفاده مشترک از تراکتورهای بزرگ برای آماده ساختن زمین نسبت به انجام کار انفرادی با استفاده از ماشین‌های کوچک، احتیاج به نیروی خیلی کمتری دارد.

کاهش نیروی کار تنها توسط عملیات مشترک انجام نمی‌پذیرد. همانگونه که در بالا ذکر شد، زارع نیمه وقتی که وابسته به درآمد کار غیرکشاورزی است، دارای نیروی کار کافی برای انجام دادن تمام عملیات زراعی نمی‌باشد درحالی که قبلاً قادر به انجام آن بود. شکل قابل ملاحظه زراعت گروهی آن است که بطور نسبی با مدیریت گسترده، کمبود نیروی کار را جبران می‌کند. همسران کشاورزان نیمه وقت در انجام کارها حتی پیچیده‌ترین نوع آن مهارت پیدا می‌کنند. بهبود کیفیت نیروی کار در زراعت گروهی یکی از محاسنی است که نباید از آن چشم‌پوشی کرد. بنابراین، ارزشیابی بازدهی نیروی کار باقی‌مانده در مزرعه بستگی شدید به اصلاح و بهبود زمین و بازدهی نیروی کار در زراعت گروهی دارد.

● بقیه در صفحه ۱۹

خلاصه گزارش فائو: جدول ۵ - نمونه بعضی نتایج بررسی شده کلیدی. به روش ارزیابی و مشارکتی سریع

روستای ویدر	روستای خانک	دهستان کلا	وضعیت کلی
این دهستان یکی از ۴ دهستان بزرگ بخش خرقان ساوه می‌باشد و رودخانه اصلی آن خشک رود است. در این ۴ دهستان، تعداد افرادی که به شهر رفته‌اند و در تابستان به روستا مراجعه می‌کنند، بسیار زیاد است و این افراد در زمینه جاده و مسجد و پل روستا سرمایه‌گذاری می‌کنند. بیشترین اراضی دیمزار است. در این دیمزارها ابتدا سنگهای پراکنده از زمین جمع‌آوری و سپس کشت انجام می‌گیرد. تفکیک اراضی ملی و غیرملی در سال ۱۳۶۰ انجام شده است. این روستا در گذشته چندین پروژه عمرانی داشته و در این پروژه‌ها مشارکت روستاییان در توسعه قنوات روستا از تناسب نسبی خوبی برخوردار بوده است.	از نظر تاریخی این دهستان همیشه سبز و خرم، دربخش خزاران بوده و هم اکنون، به عنوان مرکز دهستان انتخاب گردیده است. به دلیل استراتژی و مسائل اقتصادی، محل فعلی این روستا در حدود ۳۰۰ سال گذشته عوض شده و به محل جدید آمده است. از نظر تولید، این روستا همه ساله میوه نوبرانه را برای شهر تهران تأمین می‌نماید. مسائل آبخیزداری در این روستا، شامل کمبود اراضی کشاورزی بوده است و موقعیت اراضی آن در کنار رودخانه واقع و فرسایش کناری زیادی در اطراف رودخانه مشاهده می‌شود که به داخل اراضی کشاورزی رسوخ نموده و تخمین زده می‌شود در سال ۱۳۶۸ مدت ۱۵ روز سیلاب کناره رودخانه را فرسایش داده باشد. اداره آبخیزداری فعالیت مستقیم در این روستا ندارد و برنامه مشارکتی را قرار است در سال آینده پیاده کند.	این روستای محروم جزو توابع رودباز بخش استان مرکزی است. منابع این روستا اندک است و حداقل از ۱۵ سال گذشته تاکنون سرمایه‌گذاری در آن انجام نشده است. تخریب اراضی کشاورزی و مراتع، مشکل اصلی این روستا است. در دو سال گذشته، اداره آبخیزداری تفرش قسمتی از تپه ماهوری‌های اطراف روستا را تراس بندی نموده و روستاییان در روی تراسها درخت بادام کشت نموده‌اند. اداره آبخیزداری تفرش تعدادی سد‌های کوچک احداث نموده که فقط یکی از آنها در قسمت بالا دست روستا ساخته شده و به نظر می‌رسد می‌تواند سوددهی برای روستاییان داشته باشد.	معمولی

بقیه از صفحه ۳۳

- 1 - Group activities
- 2 - Traditional Labor Organization
- 3 - Rice Farming
- 4 - Structure Subsistence Farming
- 5 - Group Production Unit
- 6 - Farm Household
- 7 - Swamp
- 8 - Plain Area
- 9 - Landlord
- 10 - Shoan
- 11 - Grund Herrschaften
- 12 - Reclaim Paddy Lands
- 13 - Trans Planting Rice
- 14 - Direct Seeding
- 15 - Dengaku
- 16 - Commen Work
- 17 - Water Ditches
- 18 - Ui
- 19 - Farmers' Production Organization
- 20 - Contract Farming
- 21 - Cooperative Management of Single Enterprise
- 22 - Cooperative Management of all Enterprises
- 23 - Combination
- 24 - Binding
- 25 - Falher and Son Farming Cooperative
- 26 - Joint Farming
- 27 - Group Cuhivation

بی نوشت ها:

- ۹ - ر. کت. معاونت طرح و برنامه وزارت کشاورزی، هزینه تولید محصولات کشاورزی، مهرماه ۱۳۷۱ نشریه شماره ۳ و ۲۸.
- ۱۰ - یکی از دلایل اصلی تغییر کاربری اراضی و گرایش به تولید محصولات غیرضروری که تحت کنترل اهرمهای دولتی قرار ندارند. قلت درآمد و سود در تولید کالاهای ضروری است.
- ۱۱ - معاونت طرح و برنامه وزارت کشاورزی، پیشین.
- ۱۲ - قیمت‌های مورد نظر براساس اطلاعات موجود بازار غیررسمی تهران.
- ۱۳ - عبدالمجید شیخی، بررسی ابعاد اقتصادی ذخیره‌سازی گندم کشور. مجری طرح سیلوهای وزارت جهادسازندگی ۱۳۷۰
- ۱۴ - مأخذ آمار تولید گندم دهر آمار و اطلاعات وزارت کشاورزی سال ۱۳۷۲.
- ۱۵ - بررسی نمونه‌ای پژوهشکده غله و نان در سال ۱۳۷۲
- ۱۶ - براساس برآورد سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان در سال ۱۳۷۲
- ۱۷ - رقم فروش دولتی در سال ۱۳۷۲ برابر با ۷/۷۸ میلیون تن بوده است. (مأخذ سازمان غله کشور) با فرض افزایش قیمت نان از متوسط ۱۵۰۰ ریال فعلی به ۱۵۰۰۰ ریال، رقم پرداختی مضاعف توسط مصرف کننده برابر با ۱۱۶۷۰ میلیارد ریال خواهد بود.
- ۱۸ - با فرض ارزش هر دلار معادل ۲۷۰۰۰ ریال محاسبه شده است
- ۱۹ - سید مهدی شفاءالدین، پیشین
- ۲۰ - سازمان برنامه و بودجه، پیشین صفحه ۳۰ - ۲
- ۲۱ - صورتجلسه کمیسیون شورای اقتصاد مورخ ۱۳۷۳/۶/۲۷

بقیه از صفحه ۵۱

بی نوشتها:

- ۱ - سازمان برنامه و بودجه، پوست لایحه برنامه دوم توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی کشور ۷۷ - ۱۳۷۳، اردیبهشت ۱۳۷۳.
- ۲ - لغت ویج، سیستم قیمت‌ها و تخصیص منابع تولیدی، ترجمه میرنظام سجادی، مؤسسه علوم بانکی ایران، تهران ۱۳۵۱.
- ۳ - فریدون میرفخرایی، طرح تحقیقاتی بررسی میزان و علل ضایعات نان در خانواده‌ها و دکاکین نانوايي شهر تهران، استیتو تحقیقات تغذیه و صنایع غذایی کشور، سال ۱۳۷۰
- ۴ - مأخذ: سازمان غله کشور، معاونت بازرگانی
- ۵ - رجوع شود به نتایج و سلسله مباحث مطرح شده در اجلاس نان که در تاریخ ۳۱ - ۲۹ شهریورماه (۱۳۷۳) در محل استیتو تحقیقات تغذیه و صنایع غذایی کشور برگزار گردید.
- ۶ - سید مهدی شفاءالدین، اقتصاد غله و نان در ایران، پایان‌نامه، دانشگاه تهران ۱۳۵۰.
- 7 - Dynamic Programming models
- 8 - حمید رضا طباطبایی زواره، بررسی آثار اقتصادی تداوم یا حذف سوسپند با استفاده از یک مدل دینامیک، پایان‌نامه فوق لیسانس، دانشگاه تهران ۱۳۷۰، به نقل از: Encyclopedia Britannica, Inc. The new Encyclopedia, 30vol - Chicago - Helen way Benton 1974.